

De Vijgenboom

Al zal de vijgenboom niet bloeien (...), toch zal ik juichen voor de Heer!
Habakuk 3: 17-18

Betekenis

De kern van de diepere betekenis van de Vijgenboom als symbool van Israël ligt in het (willen) zien op Jezus zoals ook Zacheüs Jezus wilde zien, zie het artikel 'oogcontact.' (Rubriek 'preekinterpretatie.')

Dè hamvraag is hoe wij vanuit ons (on)geloof Israël (willen) zien waarin de volgende werkwoorden anno juni 2025 een belangrijke rol spelen:

- herkennen,
- erkennen,
- bekennen.

Werkwoorden die van profetische invloed worden in het bestaan van Israël!

De foto laat de vijgenboom zien aan een belangrijk kruispunt in Jericho. Volgens overlevering is dit de boom waar Zacheüs inklom toen hij Jezus wilde zien. Een schitterend metafoor voor Israël want hier 'draagt' de vijgenboom Zacheüs als toekomstige vrucht in de betekenis van het erkennen of het bekennen van Jezus wanneer Israël tijdens de Grote Verdrukking het vuur nader aan de schenen wordt gelegd. (Terzijde opgemerkt valt de betekenis van de naam Zacheüs op: zuiver, rein of rechtvaardig.)

De naam

De oorspronkelijke Latijnse naam van de vijgenboom is *Ficus sycomorus*. Latijn wordt gebruikt om wereldwijd dezelfde boom of plant te duiden zodat daar geen misverstand over kan bestaan.

De eerste naam betreft de familie, de tweede naam de soort en een eventuele derde naam geeft de variëteit aan. De variëteit verwijst naar een gekweekte vorm die de naam draagt van een bekend persoon of verwijst naar de kleur of een bepaalde vorm. De soortnaam 'sycomorus' is van het Hebreeuwse 'sjikma' dat herstel of regeneratie betekend. (Bron: Petra van der Zande.) Niet toevallig dat de gevangenis in Ashkelon de naam 'Shikma Prison' draagt. Het verwijst ook naar het herstel van Israël in 1948! In bijbelse tijden droeg de boom de naam Faraovijg. In het Nederlands draagt de boom verschillende namen zoals wilde vijgenboom of Egyptische vijgenboom met de oorspronkelijk naam Egyptische Esdoorn. Deze Egyptische Esdoorn is dan weer een verwijzing naar de moerbeifamilie waar de boom aan toebehoort. En wie een moerbei in de tuin heeft staan weet ook dat een moerbei ongelooflijk snel groeit, net zoals een esdoorn of de vijgenboom zelf.

De Vijgenboom

Oorsprong

De naam van de Egyptische Esdoorn verradt haar afkomst alhoewel Adam en Eva in de Hof van Eden hun naaktheid al bedekten met vijgenbladeren. In de Bijbel wordt de Hof van Eden geplaatst in het oosten, met vier rivieren die daar ontspringen: de Eufraat, de Tigris, een rivier die naar het land Cush stroomt, en de Pishon. Echter de Hof van Eden is na Gods Schepping aangelegd dus hypothetisch gezien is het dan goed mogelijk dat de vijgenboom (nota bene het symbool voor Israël) uit *Egypte* komt!

Dit doet ons onwillekeurig denken aan Mattheüs 2:15:

“En was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.”

Ook Hosea 11:1 wijst naar Egypte:

“Toen Israël een kind was, heb Ik het liefgehad, en uit Egypte heb ik Mijn Zoon geroepen.”

Aanvullend op Mattheüs 2:15 (Citaat uit ‘De kribbe van mijn hart’ (Rubriek ‘Vernieuwend’)

In Mattheüs 2:11 is beschreven dat de wijzen uit het oosten in het huis kwamen en zij het Kind met de moeder vonden, en zij vielen neer en aanbaden het. Blijkbaar hebben Jozef en Maria de geboortegrot verlaten en hebben intrek genomen in een woonhuis van Bethlehem. Hier ontvingen zij kostbare schatten. God zorgt hier opnieuw op wonderbaarlijke wijze voor het gezin. Natuurlijk ontvingen zij deze schatten uit handen van de Drie Wijzen, maar het was God Zelf die in Zijn voorzienigheid daarvoor heeft gezorgd. Jozef werd namelijk in een droom gewaarschuwd voor de boze plannen van Herodes. Daarom vertrok niet veel later het gezin naar Egypte, een reis van 500 km. Volgens overlevering kwamen zij aan bij Aboe Sarga, nu een 4e-eeuwse kerk in Caïro. Zo’n reis maak je niet in winterse omstandigheden, daarom is dit gegeven opnieuw reden om aan te nemen dat Jezus in het voorjaar is geboren. Jozef heeft de reis en het verblijf bekostigd dankzij het verkregen goud. Zo konden zij met spoed afreizen richting Egypte, misschien wel met een gehuurd rijtuig. Tijdens de reis of haar verblijf in Egypte heeft Maria de mirre kunnen gebruiken, het heeft een genezende en antiseptische werking. De wierook is een geschenk als eerbetoon aan het Kindeke Jezus.

De herkomst van de vijgenboom is al een verwijzing naar hoe de Drie-enige God zich verbonden heeft met Israël. Het is een wonder om te mogen zien hoe heden, verleden en toekomst zich verbinden aan ons bestaan. Ons bestaan ligt gegarandeerd in de God van Abraham, Isaäk en Jacob, Hij is de Alpha en de Omega; onze Schepper die wij tegelijk “Vader” mogen noemen! Omdat dit “Heil” uit de Joden, uit Israël is geboren is onze dagelijkse bede

“God zegene Israël!”

Profetie

De Vijgenboom van Zacheüs droeg hem zelf als ‘vrucht’. Dit alleen al omdat hij de moeite nam om Jezus te willen zien. Zacheüs zag de liefde in de ogen van Jezus en reageerde ogenblikkelijk toen Jezus zei: “heden moet ik bij u in huis zijn!”

Dit doet ons denken aan het volk van Israël dat Jezus gaat zien, “als Degene die zij doorstoken hebben,” het volk van Israël is een volk ‘met een verleden,’ net zoals Zacheüs ook een ‘verleden’ had.

Dat zal gebeuren als de Vijgenboom vrucht zal dragen wanneer de Vijgenboom (Israël) besneden (1) zal worden tijdens de 7-jarige ‘Grote Verdrukking.’ In deze periode zal Israël (noodgedwongen) op Jezus gaan zien waarna Jezus, zoals beloofd “heden bij Israël in huis zal zijn.”

En de beloofde Messias zal de vervallen hut van David weer opbouwen (Handelingen 15:16-18). Hij zal hen een nieuw hart geven en Zijn Geest in hun binnenste (Ezechiël 36:26-27). En Israël zal weten dat het Nieuwe Verbond een betere is dan het Oude Verbond (Hebreeën 8:6-7). Een heerlijke tijd breekt dan aan voor Zijn volk.

<https://www.zoeklicht.nl/artikelen/openbaring-201-6-2-het-duizendjarig-rijk-12697>

De Vijgenboom

Wat een wonder dat de Vijgenboom een ongekende droogte van 1800 jaar heeft overleefd. Ook dit is een prachtige metafoor bij de Diaspora. Zelfs de naam 'Israël' is uitgewist toen de paus in Rome na de vernietiging van de tempel (70 na Chr.) de naam 'Palestina' had toebedacht. Zolang deze naam is gebruikt heeft het in 'Palestina' amper geregend. Maar zoals Jesaja dat voorspelde werd Israël in 1 dag geboren: wij schrijven 14 mei 1948. In dat jaar is het na 660.000 dagen geen of weinig regen weer gaan regenen met de zwaarste regenval juist in 1948! (Bron: Wim Jongman.)

Vanaf dat moment is de 'Vijgenboom' weer gaan uitlopen en is Jeruzalem geworden tot een 'bedwelmende beker' voor een ieder die Israël kwaad wil doen! (Zacharia 12:2.)

Deze 'regenval' zien wij ook in Genesis 1:26. Nadat God het heeft doen regenen formeerde hij de mens uit stof. De mens naar Gods' beeld (op de 6e scheppingsdag geschapen) daalde op aarde neer in Gods' schepping. Daarna werd de mens uit 'stof geformeerd' met de opdracht "weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar." (Naardense Bijbel.)

Wanneer God het doet 'regenen' gebeurt er altijd iets bijzonders:

- Ik zal de regen op zijn tijd doen neerdalen. Regens van zegen zullen er zijn. (Ezechiël 34:26.)
- Als God zegen geeft, zegent Hij over het algemeen in zo'n overvloedige mate, dat er niet genoeg plaats is om de zegen te ontvangen. (Spurgeon.)
- Jezus zei tegen de Samaritaanse vrouw: 'Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u hém erom vragen en dan zou hij u levend water geven.'

Na de regenval is Israël opnieuw en wel letterlijk uit stof geformeerd want 'Palestina' was in de 1800 jaar daarvoor droog, troosteloos en een woestenij, een plaats waar geen mens wilde leven!

En Israël is weer vruchtbaar en wordt talrijk en zal (uit Sion) de aarde vervullen en haar onderwerpen. Een vloed van zegen zal uit de "Lichtstad Jeruzalem" stromen, de wereld in. Dan zullen degenen die in Christus gestorven zijn- en zij die in Christus opgenomen zijn (de Opname), als Priesters en Koningen met Christus meeregeren in het 1000-jarig Vrederijk.

De Vijgenboom zal zwaar van vrucht haar takken laten hangen tot in alle uithoeken van de wereld.

(1) De Vijgenboom draagt (meer) vrucht wanneer het takhout wordt ingekerfd, wordt gesneden. Net zoals men vroeger bij vruchtbomen de takken liet buigen totdat de bast in de meest gebogen gedeelten (bijna) ging scheuren. Hierdoor werd de sapstroom min of meer belemmerd waardoor een boom 'reageert' door te zorgen voor nakomelingen; vruchten. Dit buigen is minder belastend dan het inkerven van de Vijgenboom want de Vijg vraagt een meer rigoureuze methode vanwege de 'wil' om in een eigen 'setting' te blijven groeien. Zonder de nodige inkervingen zou dat leiden tot het maken van meer blad i.p.v. vrucht(rijping).

Dit is symbolisch de periode (tijdens de Grote Verdrukking) waarin het volk van Israël tot inkeer komt en gaat zien 'wie zij doorstoken hebben.' Israël wordt dan door vijandige volkeren zo het vuur aan de schenen gelegd (inkerven) waardoor zij noodzakelijkerwijs toch Jezus gaan bekennen, Jezus gaan zien. (Vrucht dragen.)

Opm.: het vuur aan de schenen leggen was een martelmethode om iemand te laten bekennen meestal met resultaat omdat het vuur (waarnaast hij /zij werd geplaatst) te heet werd aan de benen.

Tot die tijd zal een orthodox Jood blijven geloven in de Thora, de 1ste vijf boeken van Mozes. Zij blijven de Thora bestuderen en gebruiken daarvoor de studies die mondeling zijn overgeleverd (Babylonische Talmoed) of de op schrift gestelde studies. (De Talmoed van Jeruzalem.) Zij verwachten nog steeds de (1ste) komst van Jezus. De algemene verwachting binnen het Jodendom is, dat de Messias aan de volgende drie kenmerken moet voldoen, namelijk:

1. Hij zal het juk van Israëls vijanden verbreken,
2. de twaalf stammen van Israël herenigen (de Joden wereldwijd terughalen) en
3. de tempel te Jeruzalem herbouwen.

De Vijgenboom

Christenen kunnen het moeilijk begrijpen waarom een orthodox Jood alleen de Thora bestudeert, als iemand die met staar aan het andere oog de bijbel als 'een blinde vlek' blijft zien.

De Opname van Gods' Bruidsgemeente (voor de Grote Verdrukking in 2 perioden van 3,5 jaar) blijft in veel van onze kerken ook een onbesproken item. Men heeft het dan wel over de 'Wederkomst van Christus' maar de Opname en/of het Duizendjarige Vrederijk zijn dan als een blinde vlek binnen de christelijke kerk. Waarom zouden wij dat verpakken in termen als chilasme of millennialisme en onszelf distantiëren van de inhoud? De bijbel spreekt heel duidelijk over de Opname en het Duizendjarig Vrederijk, zie het artikel 'De bruiloft te Kana.' (Rubriek 'Vernieuwend'.)

Soms is het moeilijk om hier mee om te gaan, want wat een geweldige troost wordt ons geboden in de Opname van Gods' Bruidsgemeente! In genoemde verschillen is het goed om onszelf af te vragen waarom wij onze eer met vijgenbladeren trachten te bedekken. Hier hebben wij niets te verdoezelen want de bijbel spreekt alleen van de Waarheid! (1 Kor. 15: 50-58 en 1 Thes. 4:13-18)

Het uitlopen van de vijgenboom.

Het uitlopen van een vijgenboom, oftewel het verschijnen van nieuwe scheuten en bladeren, gebeurt meestal in het voorjaar, nadat de boom in de winter in rust is geweest en zijn bladeren heeft laten vallen. Dit is een teken dat de boom weer actief wordt en klaar is voor een nieuwe groeicyclus.

(Citaat: Internet.)

Dat is precies zoals God het voor ogen heeft met Zijn volk Israël.

Dr. Gienke van Veen-Vrolijk geeft een beschrijving in haar artikel genaamd "Te'ena."

Letterlijk geciteerd uit het Zoeklicht:

De Hebreeuwse naam voor zowel de vijgenboom als de vrucht ervan luidt 'te'ena'. Daarnaast komt het woord 'develah' voor ter aanduiding van een koek van gedroogde geperste vijgen en wordt de term 'bikkurah' gebruikt voor de vroege vijg.

In Israël is de vijgenboom een kenmerkende verschijning, zoals dat in het hele Middellandse Zeegebied het geval is. Samen met de olijfboom en de wijnstok behoort de vijgenboom tot de voornaamste en meest bruikbare bomen van de Israëlieten. Als de bodem goed gecultiveerd is en de vijgenboom op de juiste wijze wordt verzorgd, kan hij tweemaal per jaar een rijke oogst opleveren. De vroege vijgen rijpen al in juni en de late vruchten in augustus en september. De vroege vijgen staan bekend vanwege de fijne smaak en ook geur. Vooral

de late vijgen worden in gedroogde vorm geperst tot koeken, bestemd voor export. In de Bijbelse tijd en ook later vormden vijgen een belangrijk onderdeel van het voedselpakket. Vijgen zijn erg voedzaam vanwege het hoge suikergehalte van deze vruchten.

Hierdoor zijn vijgen ook goed te drogen en kunnen ze tot koeken worden geperst voor de periode waarin er geen verse vruchten zijn. Deze 'debhela'/vijgenkoeken worden meerdere malen in de Bijbel genoemd (1Sam. 25:18; 30:12; 2Kon. 20:7; Jes. 38:21; 1Kron. 12:40).

De vijgenboom kan een hoogte van circa 3 - 5 meter bereiken. De stam en takken zijn glad met een zilverkleurige bast. De takken zijn vaak lang en gebogen. In de vijgenboom zit overal een plakkerige melksap die op de huid kan prikkelen. De handvormige bladeren van de vijgenboom zijn groot en ruw en hebben dikke nerven. De bladeren vallen in het begin van de winter af om vroeg in de lente weer uit te botten. Het diepgroene, dikke gebladerte van de 'te'ena'/vijgenboom biedt een aangename schaduw die in warme landen zeer welkom is.

Zo zat Nathanaël waarschijnlijk vanwege die heerlijke schaduw onder een vijgenboom toen de Here Jezus hem zag "...Ik zag u onder de vijgenboom..." (Joh. 1:48-51).

De Vijgenboom

Beeld van Gods zegeningen

De vijgenboom was geliefd vanwege zijn heerlijke vruchten en weldadige schaduw. Omdat de vijgenboom algemeen bekend was, sprak dit vijgenboombeeld de mensen aan.

In Gods toekomstbeloften komt dit beeld voor (Micha 4:4; Zach. 3:10). Het salomonische ideaal voor Israël was te leven in welvaart en rust die God geeft: “En Juda en Israël woonden zeker, ieder onder zijn... vijgenboom... alle dagen van Salomo” (1Kon. 4:25).

Zelfs de afgezant van de Assyrische koning gebruikte in zijn godslasterlijke hoonrede de vijgenboom als beeld van ‘het goede leven in voorspoed’ dat hij misleidend schilderde, om het volk af te trekken van Hizkia die zei: “de HERE zal ons redden” (2Kon. 18:31,32; Jes. 36:16). Soortgelijke misleidingen klinken ook nu!

Vruchtbaarheid

De eigenschappen van vruchtbaarheid en schaduw maken de vijgenboom tot een veelzeggend beeld dat de Here God gebruikt in Zijn relatie tot Zijn verbondsvolk. God zag Israël als ‘bikkura’/vroeg vrucht van de ‘te’ena’/vijgenboom. Hosea verwoordt hoe God vruchtbaarheid verwachtte: “...als eerste vrucht aan de vijgenboom zag Ik uw vaderen... maar...” (Hos. 9:10). ‘Bikkura’ duidt primair op een vroegrijpe vrucht en slaat met name op de vroege vijgen die in de lente rijpen als veelbelovende voorbode van vruchtbaarheid. Vooral die

vroege vijgen waren zo begeerlijk! (Micha 7:1; vgl. Jer. 24:2). Zo begeert de Here God in het leven van de Zijnen vruchtbaarheid te vinden. Wat vindt Hij in mijn leven?

Ook in het Nieuwe Testament vinden we het beeld van de vijgenboom. De Here Jezus leert de Zijnen dat een bladerrijke vijgenboom zonder vruchten het beeld is van een godsdienstig leven met veel (uiterlijk) vertoon, dat toch onvruchtbaar is (Marc. 11:13,20).

Deze indringende les is blijvend actueel. We moeten immers waken voor het gevaar van het gevaar van geestelijke vruchteloosheid (Luc. 13:6-9).

Waakzaamheid leren

De Here Jezus gebruikt het vijgenboombeeld om ons te leren waakzaam en bereid te zijn voor Zijn spoedige wederkomst: “Leert van de vijgenboom... wanneer zijn tak week wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is.” (Matt. 24:32; Marc 13:28). Zoals de bladeren aan de vijgenboomtakken uitspruiten als voortekenen van de zomer, zijn er veel andere ‘tekenen der tijden’ die Jezus’ wederkomst aankondigen: misleiders, oorlogen, rampen (Marc. 13; Matt. 24). Een bijzonder voorteken dat ons de voetstappen van de komende Messias doet horen, zien wij in Israël, sinds 1948 als Staat in het land der belofte. Een oproep tot waakzaamheid.

Leer van de vijgenboom: “Let op, waak en bid...” (Marc. 13:33).

(Einde citaat.)

Gebruikswaarde

Het hout van met name de Faraovijf werd gebruikt als constructiehout en voor mummiekisten. Daarnaast werden in Israël de vruchten en de bladeren gebruikt als veevoer. In Amos 7:14 staat:

“Ik ben geen profeet en ik ben geen profetenzoon, maar ik ben veehouder en moerbeikweker.”

De wilde vijg reageert goed op moeilijke omstandigheden. Daarom kan de boom tegen droogte en reageert daarop door (diepere) wortelvorming. Daarom zei Jezus in Lucas 17: 6 “als jullie geloof hadden als een mosterdzaadje, zouden jullie tegen de moerbeiboom zeggen: trek je wortels uit de grond en plant jezelf in de zee, en hij zou jullie gehoorzamen!” (Jezus doelde op de eigenschap van het opnieuw willen voortbrengen of het herstel van de wortel na het doorbreken daarvan, regeneratie genoemd.)

De Vijgenboom

Veredelde vijg

De vijg als hiervoor beschreven is de wilde vijg. Uit dezelfde familie is de veredelde vijg ontstaan, de *Ficus caria*. Deze boom is in de oorspronkelijke soort (*Ficus caria*) te verkrijgen maar ook in verschillende variëteiten. De derde naam (variëteitsnaam) is dan 'Brown Turkey' of Rouge de Bordeaux. De 'Brogiotto Nero' is als halfstam te koop evenals de 'Violet Dauphine.'

Deze soort geeft in de herfst zijn vrucht, terwijl de wilde vijg zomers wel zeven oogsten kan geven en daarnaast in de herfst één oogst. Net zoals de wilde vijg vraagt de veredelde vijg arme grond omdat teveel voeding resulteert in bladvorming i.p.v. in vrucht. Deze soort is wel gevoelig voor vorst en vraagt daarom een beschut plekje in de tuin. (Op het zuiden.)

De 'Brown Turkey' heeft een winterhardheid tot -15 graden Celsius. Overige variëteiten kunnen -10 aan, de vruchten tot -5 graden Celsius.

Ficus caria 'Brown Turkey'

Regeneratie

Waarom nu juist de vijgenboom als metafoor en als symbool voor Israël is gebruikt is o.a. duidelijke geworden door:

1. De beeldspraak in de enorme groeikracht. (Verbond met Abraham.)
2. Het vermogen om onder moeilijke omstandigheden te overleven. (Jakob wordt Israël.)
3. De zelfherstellende eigenschappen. (Diaspora & Holocaust.)

Waarom Zacheüs in de Vijgenboom klom om Jezus te zien leert ons

4. Om Jezus in de ogen te kijken. (De bijbel serieus te nemen.)
5. Hoe Zacheüs a.h.w. model staat voor het volk van Israël. In 2 Korintheërs 3 bevestigt Paulus dat 'er een bedekking op hun hart ligt.' "Maar wanneer het zich tot de Heere bekeert, wordt de bedekking weggenomen" (vs. 15-16). De volgorde is dus: eerst bekering en daarna het wegnemen van de bedekking!
6. De bedekking wordt weggenomen aan het einde van de Grote Verdrukking, wanneer de vijgenboom besneden wordt. En Israël zal weten dat het Nieuwe Verbond een betere is dan het Oude Verbond (Hebreeën 8:6-7). Een heerlijke tijd breekt dan aan voor Zijn volk.
7. Dit 'zien op Jezus' is de 7^e oogst van de vijgenboom. Tijdens het 1000-jarig Vrederijk zullen stromen van zegen uit de 'Lichtstad met de paarlen poorten' vloeien. Israël zal tot Heil zijn voor *alle* volkeren!

De Vijgenboom

Jewish Migration After AD 70

1800 years regeneration of the fig tree